



MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA

3/2026. sz. állásfoglalás_Fegyelmi bizottság

A könyvvizsgáló az alábbi tényállást fogalmazta meg:

Könyvvizsgálati ügyfelünk új könyvelési ill. részben egyéb folyamatokat is lefedő szoftver bevezetését tervezi. Az új szoftver az alap üzleti tevékenységet nem fedné le (kereskedő cég és nem ebben történne a logisztika és a számlázás ill. a készlet nyilvántartás sem ebben a rendszerben történne) Ügyfelünk azzal keresett meg minket, hogy szeretnék, hogy mi, mint könyvvizsgálók is vegyünk részt azokon a megbeszéléseken, ahol az új potenciális szoftverek bemutatkoznak és mi is mondjuk el a szakmai véleményünket, meglátásainkat arra vonatkozóan, hogy melyik szoftver lehetnek számukra a legmegfelelőbb.

A könyvvizsgáló kérdése az alábbi:

Felmerült bennünk a kérdés, hogy egy ilyen szoftver kiválasztási folyamatban való részvétel mennyire befolyásolja a függetlenségünket az ügyféltől. Az emiatt felmerült többlet órákat az ügyfél meg szeretné téríteni.

A Fegyelmi bizottság választa:

Az ügyfél által tervezett szoftverbevezetés kapcsán a könyvvizsgáló részvétele – különösen a kiválasztási folyamat során adott szakmai vélemény – a függetlenségi követelmények szempontjából vizsgálendő. A vonatkozó előírásokat a International Ethics Standards Board for Accountants által kiadott Nemzetközi Etikai Kódex (IESBA Kódex), valamint a magyar szabályozásban a Magyar Könyvvizsgálói Kamara etikai szabályzata tartalmazza:

1. Általános elv

A könyvvizsgáló függetlenségét veszélyeztetheti minden olyan szolgáltatás, amely: vezetői döntéshozatalban való részvételt jelent, vagy önellenőrzési (self-review) fenyegetést eredményez.

(IESBA Kódex – 120.6 A1, 600.5)

2. A szoftver kiválasztásban való részvétel megítélése

A konkrét esetben különbséget kell tenni:

a) Megengedett tevékenység

A könyvvizsgáló részt vehet megbeszéléseken, általános szakmai szempontokat ismertethet (pl. számviteli megfelelőség, kontrollkörnyezet, riportálási képességek), felhívhatja a figyelmet kockázatokra, feltéve, hogy nem hoz döntést, nem vállal felelősséget a kiválasztásért, az ügyfél menedzsmentje hozza meg a végső döntést.

(IESBA Kódex 600.7 A1 – tanácsadási szolgáltatások)

b) Nem megengedett / kerülendő

Nem megengedett, ha a könyvvizsgáló konkrét rendszert kiválaszt vagy jóváhagy, döntési javaslatot ad oly módon, hogy az ténylegesen meghatározza a választást, részt vesz az implementációban olyan mélységben, amely később könyvvizsgálati területet érint.

Ez a menedzsment felelősség átvállalásának minősülne.

(IESBA Kódex 600.4 – Management responsibilities)



3. Fenyegetések és biztosítékok

A helyzetben az alábbi fenyegetések merülhetnek fel:

önellenőrzési fenyegetés (a kiválasztott rendszer később audit tárgya lesz), érdekképviselési (advocacy) fenyegetés.

Lehetséges biztosítékok: a könyvvizsgáló szerepének egyértelmű korlátozása (csak tanácsadás), dokumentált nyilatkozat, hogy a döntés a menedzsmenté, szükség esetén külön csapat bevonása (audit és tanácsadás szétválasztása), a szolgáltatás jellegének és határainak írásos rögzítése a megbízási szerződésben.

4. Díjazás kérdése

Az, hogy az ügyfél a többlet órákat megtéríti, önmagában nem sérti a függetlenséget, azonban a díjazás nem lehet függő a döntés kimenetelétől, és nem hozhat létre jelentős gazdasági függőséget.

(IESBA Kódex 410.4 A1)

Tehát önmagában az, hogy a könyvvizsgáló részt vesz a szoftverek bemutatásán és szakmai véleményt mond a kiválasztásról, nem feltétlenül sérti a függetlenséget, de nagyon vékony a határ a között, hogy ez még „szakmai tanácsadás”, illetve mikor válik a vezetői döntésben való érdemi közreműködéssé. A kulcskérdés az, hogy az ügyfél döntését előkészítik-e, vagy a döntést ténylegesen a könyvvizsgáló hozza meg az ügyfél helyett. A könyvvizsgálói függetlenség és az önellenőrzési, valamint vezetői befolyásolási kockázatok kezelése miatt ezt előre, írásban kell keretezni.

A bizottság álláspontja szerint a szoftver vagy ellenőrzőlista önmagában nem garantálja a standardoknak való megfelelést; a könyvvizsgáló felelőssége mindig a saját szakmai megítélése és a standardok betartása marad. Ez azt támasztja alá, hogy a szoftver kiválasztásánál adható szakmai vélemény még összeegyeztethető lehet a könyvvizsgálói szereppel, ha az nem megy át operatív vagy vezetői döntéshozatalba.

A kamarai és szakmai anyagok alapján a könyvvizsgáló munkája alapvetően a bizonyítékok értékelésére, a dokumentáltságra és a szakmai szkepticizmusra épül. Ha a könyvvizsgáló a rendszer kiválasztásánál olyan szerepet vállalna, amelyben „jóváhagyja” az ügyfél üzleti folyamatainak szoftveres kialakítását, az már közelebb kerülhet ahhoz, hogy a későbbi könyvvizsgálat során saját korábbi döntését kelljen értékelnie, ami önellenőrzési kockázatot okozhat.

Függetlenségi kockázat

A leírt helyzetben a legfontosabb kérdés nem az, hogy a szoftver lefedi-e az alap üzleti folyamatokat, hanem az, hogy a könyvvizsgáló milyen mélységben vesz részt a kiválasztásban. Ha csak meghallgatják a bemutatókat, feltesznek szakmai kérdéseket, és általános audit-szemponthozatokat mondanak el, az jellemzően alacsonyabb kockázatú tevékenység. Ha viszont rangsorolnak, ajánlanak, paraméterezést határoznak meg, vagy a szoftver üzleti alkalmasságát mintegy „jóváhagyják”, az már felvetheti a függetlenség sérülésének, illetve a vezetői szerep átvételének veszélyét.

Különösen figyelni kell arra is, hogy az új rendszer nem az alaptevékenységet, a logisztikát, a számlázást vagy a készletnyilvántartást érinti. Ez csökkentheti a közvetlen önellenőrzési kockázatot, de nem szünteti meg azt, ha a könyvvizsgáló később ugyanannak a rendszernek a kialakítását, kontrolljait vagy kimeneteit auditálja.

A díjazás kérdése

Az, hogy az ügyfél a többletórákat megtérítene, önmagában nem tiltott, de önmagában nem is oldja meg a függetlenségi problémát. A kulcskérdés az, hogy a szolgáltatás jellege megengedett-e, és nem hoz-e létre olyan kapcsolatot, amelyben a könyvvizsgáló saját nem audit szolgáltatásának eredményét

később auditálja. Ha a megbízás külön tanácsadási elemként jelenik meg, azt világosan el kell különíteni a könyvvizsgálattól tartalmilag és a díjazásban is.

A Fegyelmi bizottság nyomatékosan rögzíti, hogy a jelen állásfoglalását a kamarai tag könyvvizsgáló által előterjesztett tényállás alapján hozta meg. A bizottság állásfoglalása szakmai véleménynek minősül, kötelező jogi erővel nem bír, másik eljárásban jogalap megállapításánál nem vehető figyelembe.

Szárszó György s.k.
a fegyelmi bizottság elnöke